

ЗАКОН

О УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се:

- све категорије отпада, осим отпада наведеног у ставу 3. овог члана,
- све врсте дјелатности, операције и постројења у управљању отпадом.

Одредбе овог закона примјењују се и на:

- отпад настао истраживањем, екстракцијом, третманом и складиштењем минералних ресурса и радом каменолома,
- течни отпад,
- животињски отпад и други неопасни материјал природног поријекла који се може користити у пољопривредне сврхе,
- одложени експлозив, осим ако то није регулисано посебним прописом.

Одредбе овог закона не примјењују се на:

- радиоактивни отпад,
- гасове испуштене у атмосферу,
- отпадне воде.

Циљ закона

Члан 2.

Циљ Закона о управљању отпадом је подстицање и обезбјеђивање најважнијих услова ради:

- спречавања настајања отпада,
- прераде отпада за поновну употребу и рециклажу,
- издвајање сировог материјала из отпада и његово коришћење за производњу енергије и
- сигурно одлагање отпада.

Приоритети у управљању отпадом

Члан 3.

Ради постизања циља из члана 2. овог закона потребно је предузети слиједеће неопходне мјере:

- смањење на минимум производње отпада а посебно његових опасних карактеристика,
- смањење количине отпада,
- третирање отпада на начин којим се осигурава поврат сировинског материјала из њега,
- спаљивање или одлагање на депоније на еколошки прихватљив начин оних врста отпада који не подлијежу поврату компоненти.

Предузимајући мјере из става 1. овог члана узимају се у обзир:

- еколошки корисни ефекти,
- техничка изводљивост уз коришћење најбоље располож иве технологије,
- економска изводљивост.

Мјере из става 1. овог члана предузимају се на начин да се избјегне угрожавање здравља људи и без стварања штете или проузроковања значајних ризика по животну средину, а нарочито:

- без ризика по воде, ваздух, тло, животиње и биљке,
- без стварања сметњи путем буке или мириса,
- без штетног утицаја по природу или мјеста која су од посебног интереса.

II - ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 4.

За потребе овог закона користе се слиједеће дефиниције:

- "биоразградиви отпад" је сваки отпад који је погодан за аеробну или анаеробну разградњу, као што је храна, вртни отпад, папир и картон;
- "депонија" је мјесто на површини или испод површине земљишта гдје се отпад одлаже, укључујући: унутрашња мјеста за одлагање (нпр. депоније гдје произвођач отпада збрињава властити отпад на мјесту настанка), и стална мјеста која се употребљавају за дугогодишње одлагање отпада искључујући објекте гдје није дозвољено складиштење отпада, а отпад је спреман за даљи транспорт у циљу поновног коришћења, третмана или одлагања на другом мјесту и претходно складиштење отпада за поновну употребу или третман за период, по правилу, мањи од три године или претходно складиштење отпада за одлагање у периоду мањем од једне године;
- "ималац" значи свако физичко или правно лице, које посједује отпад;
- "инертни отпад" значи отпад који није подложен значајним физичким, хемијским или биолошким промјенама. Инертни отпад се неће растварати, спаљивати или на други начин физички или хемијски обрађивати, биолошки разграђивати или неповољно утицати на друге супстанце са којима долази у контакт на начин да проузрокује загађење животне средине или угрожавање здравља људи;
- "комунални отпад" значи отпад из домаћинства, као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства;
- "неопасни отпад" значи отпад који није дефинисан као "опасни отпад";
- "одлагање" је било која дјелатност прописана подзаконским актом који доноси министар надлежан за заштиту животне средине;
- "правно или физичко лице" је физичко или правно лице одговорно за било коју врсту дјелатности управљања отпадом;
- "опасни отпад" значи сваки отпад који је утврђен посебним прописом и који има једну или више карактеристика датих у подзаконском акту који доноси министар надлежан за заштиту

- животне средине, који проузрокују опасност по здравље људи и животну средину, по свом поријеклу, саставу или концентрацији, као и онај отпад који је наведен у Каталогу отпада као опасни и регулисан посебним прописима;
- "отпад" значи све материје или предмете које ималац одлаже, намјерава одложити или мора одложити у складу са једном од категорија наведених у подзаконском акту којег доноси министар надлежан за заштиту животне средине, а налазе се у Каталогу отпада усвојеном у посебном законском пропису;
 - "поврат компоненти" је свака дјелатност дата подзаконским актом који доноси министар надлежан за заштиту животне средине, укључујући поновно коришћење;
 - "поновно коришћење" је свака дјелатност којом се отпад употребљава за намјену за коју је првобитно замишљен;
 - "произвођач је правно или физичко лице чијом дјелатношћу се производи отпад или правно или физичко лице које обавља претретман, сортирање или друге операције које доводе до промјена физичких карактеристика или састава отпада;
 - "складиштење" је остављање отпада које врши произвођач унутар постројења и погона, на период не дужи од три године;
 - "скупљање" је дјелатност систематског скупљања и по могућности сортирања отпада у циљу олакшања будућег третмана;
 - "течни отпад" је сваки отпад у течной форми, укључујући отпадне воде, али искључујући муљ;
 - "транспорт" је кретање отпада ван постројења;
 - "третман" значи физичке, термалне, хемијске или биолошке процесе, укључујући сортирање, који мијењају карактеристике отпада у циљу смањивања количине или опасних особина, олакшавају руковање или повећавају поврат компоненти отпада;
 - "управљање отпадом" је систем дјелатности и радњи који подразумијева превенцију настанка отпада, смањивање количине отпада и његових опасних карактеристика, третман отпада, планирање и контролу дјелатности и процеса управљања отпадом, транспорт отпада, успостављање, рад, затварање и одржавање уређаја за третман отпада након затварања, мониторинг, савјетовање и образовање у вези дјелатности и радњи на управљању отпадом.

III - ОСНОВНА НАЧЕЛА

Члан 5.

Начела управљања отпадом су:

- начело превенције - да би се смањио ризик по здравље људи и животну средину и да би се избјегла деградација животне средине приликом планирања и приликом извођења дјелатности у управљању отпадом треба избјегавати настајање отпада или смањити количине и штетности насталог отпада;
- начело опрезности - ради спречавања опасности или штете по животну средину коју проузрокује отпад предузимаће се и оне мјере за које није увијек на располагању научна подлога;

- начело одговорности произвођача отпада- према карактеристикама производа произвођач је одговоран за одабир најприхватљивијег еколошког рјешења у технологији производње, при томе имајући у виду животни циклус производа као и коришћење најадекватније расположиве технологије;
- начело загађивач плаћа - произвођач или ималац отпада сноси све трошкове превенције, третмана, одлагања и мониторинга отпада, као и трошкове санационих мјера због штета проузрокованих животној средини или штете коју ће отпад нејвјероватније проузроковати;
- начело близине- подразумијева да третман или одлагање отпада треба да се врши у најближем адекватном постројењу или локацији, узимајући у обзир еколошку и економску профитабилност;
- начело регионалности - подразумијева да изградња постројења и објеката за третман отпада и његово одлагање треба да буде обезбјеђена на начин да покрива потребе региона и омогућава самоодрживост изграђених објеката.

IV - ПЛАНИРАЊЕ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Члан 6.

Надлежни органи дужни су израдити планове за управљање отпадом у року прописаном овим законом, који ће обухватати:

- врсту, количину и поријекло отпада који се производи и који се треба третирати или одложити,
- циљеве управљања отпадом,
- услове који се тичу техничко-технолошке опремљености уређаја унутар простора на којем се налазе,
- расположив и подесан третман и мјеста одлагања и уређаје унутар одређене територије,
- специјално уређење система за третман или одлагање отпада за више општина,
- специјални систем управљања за поједине врсте отпада, као што је опасни отпад, течни отпад, амбалажни отпад, итд.,
- стратешки програм са разрађеним приоритетима у управљању отпадом и дјелатности које се требају предузети,
- листу предложених мјера које се требају предузети,
- процјену трошкова за извршавање задатака у управљању отпадом.

Члан 7.

Народна скупштина Републике Српске може дати овлашћење међуентитетском консултативном тијелу за заштиту животне средине да усклађује ентитетске стратешке планове за управљање отпадом. Усклађивање ентитетских стратешких планова у управљању отпадом се постиже на слиједећи начин:

- издавањем смјерница о методологији израде и садржаја стратегије за управљање отпадом у ентитету;
- давањем коментара и мишљења на нацрт стратешког плана за управљање отпадом,

- одржавањем заједничких састанака ради усклађивања нацрта ентитетских планова,
- утврђивањем опште политике управљања отпадом на нивоу Босне и Херцеговине, које обухвата питања набројана у члану 6. алинеја 1-4. и опасни отпад.

Стратегија управљања отпадом

Члан 8.

Стратегију управљања чврстим отпадом на период од шест година доноси Народна скупштина Републике Српске, на приједлог Владе Републике Српске. Стратегију управљања отпадом припрема Министарство за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: Министарство надлежно за заштиту животне средине), у сарадњи са другим надлежним министарствима. Стратегија из става 1. овог члана објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске". Прије подношења Нацрта стратегије из става 1. овог члана Народној скупштини Влада врши консултације са:

- међуентитетским тијелом за заштиту животне средине,
- Владом Федерације Босне и Херцеговине,
- представницима удружења за заштиту животне средине,
- представницима општинских, односно градских органа управе. Сарадња из става 4. овог члана врши се сагласно одредбама Закона о заштити животне средине.

Стратегија из става 1. овог члана мора бити усклађена са Стратегијом економског развоја Републике Српске и локалним развојним плановима. Влада Републике Српске је обавезна поднијети Народној скупштини извјештај о спровођењу Стратегије управљања чврстим отпадом сваке двије године.

Регионални и локални планови управљања отпадом

Члан 9.

Влада Републике Српске доноси регионални план управљања отпадом на основу споразума двије или више јединица локалне самоуправе о заједничком управљању отпадом на територији Републике Српске. План из става 1. овог члана мора бити у сагласности са Стратегијом из члана 8. став 1. овог закона. Јединице локалне самоуправе доносе локалне планове управљања отпадом, који морају бити у сагласности са Стратегијом управљања отпадом и које усвајају скупштине локалне самоуправе. Прије усвајања, план из става 3. овог члана доставља се министру за урбанизам, стамбено-комуналне дјелатности, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: министар надлежан за заштиту животне средине) на стручну оцјену и мишљење.

Садржај локалног плана управљања чврстим отпадом

Члан 10.

Локални планови управљања чврстим отпадом садрже слиједеће елементе:

- програм о сакупљању опасног отпада из домаћинства,
- стратешке планове за коришћење компоненти из комуналног отпада,
- програм за смањење процента биоразградивог отпада и амбалажног отпада у комуналном отпаду,
- програме за подизање јавне свијести у управљању отпадом,
- простор намијењен за лоцирање постројења за управљање отпадом,
- сарадњу између општина да би се постигли задати циљеви.

Израда плана из става 1. овог члана врши се у сарадњи са надлежним органима управе, представницима привредних организација и удружења које се баве питањима заштите животне средине. Локални план управљања чврстим отпадом доноси се на период од шест година и може се ревидирати, а ставља се на увид јавности сваке године.

V - ДОЗВОЛА ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Члан 11.

Послове управљања отпадом из надлежности Републике Српске врши Министарство надлежно за заштиту животне средине у сарадњи са Министарством надлежним за заштиту здравља и другим надлежним министарствима.

Члан 12.

За обављање дјелатности управљања отпадом прописаних овим законом и подзаконским актима донесеним на основу овог закона потребно је прибавити дозволу коју доноси Министарство надлежно за заштиту животне средине.

Члан 13.

Поред урбанистичке сагласности, одобрења за грађење и еколошке дозволе прописане посебним прописима, увијек је потребна дозвола за управљање отпадом (у даљем тексту: дозвола).

Члан 14.

Дозвола није потребна у слиједећим случајевима:

- прикупљање и кретање отпада унутар мјеста гдје се отпад произвео,
- кретање отпада између различитих постројења или локација истог произвођача, са изузетком опасног отпада,
- превоз отпада који врши сам произвођач са својим властитим превозним средствима до локације или постројења за третман, у случају малих количина не већих од 100 кг по једној пошиљци са изузетком опасног отпада,
- враћање амбалаже или искоришћених производа од стране трговаца.

Лицу које прикупља и превози свој кућни отпад на мјесто за прикупљање отпада није потребна дозвола за овакве дјелатности.

Члан 15.

Захтјев за добијање дозволе мора садржавати слиједеће:

- податке о подносиоцу захтјева и одговорном лицу када се ради о различитим лицима,
- опис врсте и укупне количине отпада - улаз и излаз,
- опис очекиваних утицаја на животну средину,
- предложени или стварни капацитет постројења или локације,
- опис постројења или локације, укључујући карактеристике животне средине,
- предложени/постојећи третман,
- предложене/постојеће методе за спречавање и смањење загађивања,
- предложене/постојеће дјелатности, праћење и план контроле,
- предложен план за дјелатности затварања и поступке након затварања,
- финансијске и друге гаранције од стране подносиоца захтјева.

Члан 16.

Дозвола садржи:

- техничко - технолошке услове за рад,
- врсту и количину отпада који се треба третирати и/или одложити,
- опште техничке захтјеве за рад, мониторинг и системе праћења,
- методе третмана,
- мјере предострожности које се требају предузети,
- податке о поријеклу, одредишту и третману отпада, те врсте и количине таквог отпада. Дозвола се неће издати уколико:
- пројекат није у складу са правним, еколошким и здравственим захтјевима,
- правно лице нема техничких стручњака за управљање постројењима или локацијом,
- није обезбјеђен технички и професионални развој и обука особља,
- нису предузете неопходне мјере спречавања несрећа/акцидената и ограничење њихових посљедица,
- није осигурана одговарајућа финансијска или друга гаранција,
- пројекат није у складу са релевантним планом (плановима) за управљање отпадом.

Дозволе се издају само за одређене врсте отпада и само за обављање одређених дјелатности прописаних подзаконским актом. Дозвола се издаје на период од пет година с тим да се дозвола за депоније и спаљивање издаје на период од десет година. Дозвола се може продужити за исти временски период ако се нису промијенили услови под којима је дозвола дата.

Финансијске гаранције

Члан 17.

Одговорна лица постројења и депонија са опасним отпадом морају дати финансијску гаранцију и друге облике гаранција прописаних посебним прописима ради подмиривања трошкова који се односе на ризик од штете или трошкови који се односе на смањивање било које могуће штете на минимум као и трошкова проузрокованих дјелатностима које се предузимају након затварања постројења или депонија. Финансијска гаранција мора бити сразмјерна количини отпада, очекиваним трошковима и појави ризика. Финансијска гаранција или њен дио за рад депоније мора постојати колико је потребно за одржавање и дјелатности након затварања локације а најмање 30 година.

VI - НАДЗОР НАД УПРАВЉАЊЕМ ОТПАДОМ

Члан 18.

Произвођачи отпада и одговорна лица постројења за управљање отпадом дужни су спроводити програм контроле, мониторинга и водити евиденцију о условима датим у дозволи и осталим релевантним подацима и једном годишње поднијети извјештај надлежном органу за заштиту животне средине. Произвођачи отпада и одговорна лица дужни су обавијестити надлежни орган за заштиту животне средине о откривеним негативним утицајима на животну средину одмах, а највише 12 сати након што се открије.

Члан 19.

Надзор над примјеном одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега врши Министарство надлежно за заштиту животне средине, путем инспектора надлежних за заштиту животне средине. Орган из става 1. овог члана врши надзор над одговорним лицем за управљање отпадом и произвођачима отпада у погледу испуњености услова за обављање дјелатности управљања отпадом.

Члан 20.

Одговорно лице је дужно инспектору за заштиту животне средине омогућити вршење надзора. Инспектор има право да:

- уђе на локацију, у постројења и пословне просторије,
- захтијева од свих правних или физичких лица да ставе на располагање све потребне податке, документацију и информације,
- заустави превоз отпада,
- отвори контејнере са отпадом,
- узме узорке отпада,
- визуелно евидентира чињенично стање (видео, слике, итд.),
- захтијева предузимање свих неопходних мјера потребних ради усклађивања дјелатности са условима из дозволе и посебних прописа, којим мјерама се неће нанијети штета и неоправдани трошкови одговорном лицу,
- заустави дјелатности ако су у опасности животна средина или људско здравље.

Узимају се три узорка. Један се чува на локацији, један као резерва, а један ће се користити за тестирање или као доказ.

Члан 21.

Након извршеног надзора инспектор за заштиту животне средине рјешењем може:

- одредити посебне услове за будући рад,
- прописати посебне мјере које се требају предузети и одредити рок за предузимање мјера,
- наредити обуставу рада док се услови или захтијеви не испуне,
- изрећи новчану казну,
- затворити постројење ако се активности не могу изводити без штете по животну средину и људско здравље.

Ако се у вршењу инспекцијског надзора утврди да ће будући рад и производња отпада проузроковати непосредну опасност, инспектор доноси рјешење против којег жалба не одлаже извршење.

VII - ДЈЕЛАТНОСТИ I ОДГОВОРНОСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Члан 22.

Све дјелатности се предузимају тако да имају најмањи утицај на животну средину и људско здравље, да се смањи количина и штетан утицај отпада, да се промовише поновна употреба, рециклажа и безбједно одлагање отпада. У циљу спречавања продуковања отпада и смањења количина и штетних утицаја отпада стимулисаће се:

- кориштење технологија којима се врши рационално коришћење материјала и енергије;
- задржавање материјала и остатака унутар процеса производње и потрошње што је више могуће;
- производња производа којом се продукује најмања количина отпада и ствара најмање штетних утицаја;
- замјена материјала који проузрокују ризик кад постану отпад.

У циљу употребе материја или енергије из отпада стимулисаће се поновна употреба, рециклажа и замјена сировина отпадом, а уколико то није могуће стимулисаће се коришћење отпада као енергетског извора. Продуковани отпад се користи само ако је еколошки користан, и ако је то коришћење технички и економски изводљиво. Отпад се одлаже само ако није могуће коришћење његовог материјала и енергије у постојећим техничким и економским условима и ако су трошкови поновног коришћења неразумно високи у поређењу са трошковима одлагања. Забрањено је напуштати, гомилати, одлагати или третирати отпад без надзора. Забрањено је мијешати различите врсте отпада, осим ако се тим радњама омогућава поврат сировина и одлагање.

Одговорност произвођача

Члан 23.

Произвођач ће дизајнирати производ и амбалажу, користити технологије и развијати производњу на начин који води најефикаснијој употреби материјала и енергије, стимулише поновно коришћење и рециклажу производа, а на крају животног циклуса производа произвођач ће

промовисати еколошки одржив третман, коришћење и одлагање. Произвођач ће стимулирати коришћење таквих сировина и основних материјала, полупроизвода и амбалаже који смањују употребу енергије и материјала и чијом употребом се смањује производња отпада и употреба амбалаже која дуже траје и која има најмање оптерећење на животну средину када постане отпад. Остаци настали у току технолошког процеса, а који се уводе поново у технолошки процес, као и производи који се могу користити поново за првобитну сврху без даљег третмана, постају отпад једино када изађу из овог производног циклуса. Да би се испуниле обавезе утврђене у ставовима 1-3. овог закона произвођач је обавезан да:

- постигне минималне циљеве за сакупљање и поврат разних врста отпада наведених у подзаконским прописима;
- постигне максималне циљеве за одлагање, посебно за депоније оних врста отпада који су утврђени посебним прописом;
- не користи материјале и опасне супстанце и робу која прелази граничне вриједности за све материјале или супстанце које су утврђене у подзаконском акту.

Члан 24.

Произвођач је дужан обавијестити продавца и потрошача о важним карактеристикама производа и амбалаже са становишта управљања отпадом, као и о начину третмана у случају краја животног циклуса производа и отпада продукованог из њега. Подзаконским актом ће се прописати: форма, начин, садржај и поступак обавјештавања. Отпад слабог квалитета, рок трајања производа и поновна употреба производа и паковање, материјалне карактеристике производа, паковање и обновљивост квалитета ће бити означени на видљивом мјесту на производу у складу са посебним прописима.

Члан 25.

Произвођач ће примити назад и надокнадити коришћене производе или отпад од производа од имаоца, у складу са посебним прописима, ради поновног коришћења или одлагања на еколошки прихватљив начин. Произвођач може примити назад или надокнадити производе или отпад од производа од имаоца или склопити уговор са продавачем за обављање тих услуга. Произвођач ће надокнадити кауцију/депозит која је претходно плаћена на производ. Посебним прописом се прописује обавеза коришћења система накнаде кауције/депозита за одређене производе.

Члан 26.

Одговорно лице у постројењима, за која је према Закону о заштити животне средине потребна еколошка дозвола, припрема и доноси план управљања отпадом који садржи:

- документацију о отпаду који се продукује у предузећу, чији се поврат врши у предузећу или чије одлагање обавља предузеће (врста, састав и количина отпада);

- мјере које се предузимају ради спречавања продукције отпада, посебно када се ради о опасном отпаду;
- одвајање отпада, посебно опасног отпада од друге врсте отпада и од отпада који ће се поново користити;
- складиштење отпада на самој локацији, начини третмана и одлагање.

За нова постројења план за управљање отпадом се прилаже уз захтјев за добијање еколошке дозволе прописане Законом о заштити животне средине. За постојећа постројења план се доставља надлежном органу за заштиту животне средине у периоду од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона. Планови за управљање отпадом предузећа се ажурирају сваке три године или након промјене у раду постројења.

Координатор за отпад

Члан 27.

Одговорно лице постројења, за која је према Закону о заштити животне средине потребна еколошка дозвола, мора одредити лице које ће вршити послове координирања управљања отпадом (у даљем тексту: координатора за отпад). Орган надлежан за послове заштите животне средине ће бити обавијештен о одређивању координатора за отпад. Координатор за отпад је дужан:

- да изради нацрт плана за управљање отпадом,
- да ажурира план за управљање отпадом,
- да организује спровођење плана за управљање отпадом,
- да предлаже мјере за побољшање превенције, поновног коришћења и рециклаже отпада,
- да прегледа усклађеност правних захтјева за управљање отпадом и извјештава одговорно лице о стању усклађености.

Одговорност координатора за отпад не смањује одговорности одговорног лица у постројењу произишле вршењем дјелатности управљања отпадом.

Одговорност продавца

Члан 28.

Подзаконским актом ће се утврдити поступак и начин по којем је продавач производа или вршилац услуга (у даљем тексту: продавач) дужан узети назад или надокнадити кауцију за искоришћену амбалажу или производе, начин селективног прикупљања и предаје искоришћених производа произвођачу или одговорном лицу овлашћеном за послове управљања отпадом.

Заједнички услови за произвођача и продавца

Члан 29.

Произвођач и продавач могу пренијети обавезе из члана 25. став 1. и члана 28. на одговорно лице система за прикупљање отпада путем уговора чији ће услови бити регулисани посебним законским прописом. Увозник има исту одговорност као и произвођач према чл. 23-25.

Систем прикупљања отпада**Члан 30.**

Систем за прикупљање отпада може успоставити произвођач или продавач, или предузеће за управљање отпадом. Захтјев за издавање дозволе система прикупљања отпада садржи, поред елемената прописаних чланом 15:

- организациону структуру система,
- географско подручје са којег се прикупља отпад,
- врсте отпада које се требају прикупити,
- распоред прикупљања,
- методе третмана.

Поред услова прописаних у члану 16. став 1. услови који се морају испунити да би се добила дозвола из члана 13. овог закона су:

- довољан број и распоред - мјеста за прикупљање,
- обезбјеђење испуњења циљева утврђених прописима,
- обезбјеђење еколошки прихватљивог управљања отпадом.

Дозвола мора да опише дјелокруг и кључне елементе система за прикупљање, врсту и количину отпада, географско подручје које овај систем покрива, начин финансирања, шему сакупљања, документацију о кретању отпада.

Одговорност произвођача и имаоца отпада**Члан 31.**

Произвођач и ималац отпада дужни су скупљати, бринути се о поврату или одлагању отпада који продукују њихове дјелатности или о отпаду који посједују. Произвођач и ималац отпада је одговоран за еколошки прихватљиво складиштење отпада прије његовог поврата или одлагања. Произвођач или ималац отпада може вршити поврат или одлагање сам користећи адекватну опрему, поступак или постројење за поврат или одлагање у складу са прописаним условима или користити овлашћену службу за третман отпада уз надокнаду. Подзаконским актом ће се прописати поступак селективног прикупљања, паковања и означавања отпада, имајући у виду акте које доноси општина.

Посебне одредбе о управљању комуналним отпадом**Члан 32.**

Комунални отпад се сакупља и третира у складу са посебним прописом о пружању услуга од стране комуналних предузећа. Пружање услуга управљања комуналним отпадом у надлежности је јединице локалне самоуправе. Услуге могу пружати јавна или приватна предузећа. Домаћинства су дужна прикупљати свој продуковани отпад и предати га комуналним предузећима, а опасни отпад предати на одређена мјеста за селективно прикупљање (центре) или особи која је овлашћена за пружање услуга у управљању отпадом. Произвођачи отпада који нису домаћинства ће користити услуге предузећа за отпад који они продукују

уколико њихов отпад има исте или сличне особине кућног отпада. Произвођачи нису обавезни користити услуге предузећа за отпад уколико скупљају и третирају свој отпад у складу са прописима из области заштите животне средине и ако предају свој отпад овлашћеном одговорном лицу за управљање отпадом. У случају увођења система селективног прикупљања отпада, домаћинства и други произвођачи отпада ће бити обавезни извршити селекцију и прикупљати отпад у складу са тим прописом.

Члан 33.

Јавне услуге за управљање комуналним отпадом обухватају:

- прикупљање отпада из домаћинстава и других извора који производе комунални отпад,
- третман комуналног отпада укључујући управљање поврата сировина или одлагања,
- руковођење мјестима за селективно прикупљање отпада.

Подручја за селективно сакупљање отпада одређена су тако да се кућни отпад селективно сакупља одвојено од опасног отпада из домаћинства. Рад мјеста за селективно сакупљање отпада мора бити у складу са техничким захтјевима и условима утврђеним дозволом када је у питању управљање отпадом.

Члан 34.

Јавне услуге обављају лица која су овлашћена за пружање услуга управљања отпадом и која су одабрана путем расписаног тендера. Тендер расписује јединица локалне самоуправе за једну или више дјелатности управљања отпадом или за све дјелатности управљања отпадом. Посебним прописом уредиће се услови за плаћања јавних услуга.

Члан 35.

Одлуком јединице локалне самоуправе о управљању комуналним отпадом уредиће се:

- географско подручје које покрива предузеће;
- основни захтјеви за обезбјеђење рада предузећа, укључујући методе скупљања (као нпр. селективно скупљање отпада), учесталост, права и обавезе предузећа и домаћинстава оних чији је отпад сличан отпаду из домаћинстава;
- одређивање начина коришћења услуга предузећа за произвођаче и власнике отпада, а који нису домаћинства;
- врсте казних одредби и стимулационих мјера;
- техничке и друге захтјеве који се односе на обезбјеђење услуга укључујући скупљање, третман и одлагање;
- увођење система селективног прикупљања отпада, заједно са одређивањем мјеста за селективно прикупљање отпада;
- одређивање локације за депоније и локације за друге врсте третмана отпада;
- процјена висине накнаде којом се омогућава поуздана, континуирана и прихватљива услуга и услови плаћања;

- услове за проналажење и третирање незаконитог комуналног отпада.

Третман отпада

Члан 36.

Предузеће за управљање отпадом сматра се и произвођачем отпада уколико производи отпад у току третмана. Предузеће из става 1. овог члана води евиденцију података о отпаду који је преузео на третман или продуковао и обавјештава надлежни орган за заштиту животне средине у складу са посебним прописима најмање једном годишње. Извјештај садржи:

- врсту и састав отпада у складу са Каталогом отпада и његовим садржајем,
- количину отпада,
- поријекло или извор отпада.

Подзаконским актом може се прописати да је потребно одобрење или техничка квалификација за коришћење и продају одређених технологија, опреме и материјала за третман отпада.

Сакупљање отпада

Члан 37.

Произвођач или имаоц отпада скупља отпад одвојено у складу са потребом будућег третмана. Прикупљање отпада унутар локације произвођача или имаоца на начин који искључује негативан утицај на животну средину, временски је ограничен и не захтијева посебну дозволу. Предузеће за прикупљање отпада скупља отпад од произвођача и имаоца и транспортује га до мјеста за прикупљање отпада, трансфер станице или мјеста за поновну употребу и рециклирање, третман или коначно одлагање. Отпад се може преузети од имаоца и на мјестима за прикупљање.

Коришћење отпада

Члан 38.

Отпад се може користити као сировински материјал и за производњу енергије. Отпад се користи на начин да производи који настају коришћењем отпада неће проузроковати веће еколошко оптерећење него производи из основног сировинског материјала.

Транспорт отпада

Члан 39.

Отпад се транспортује на начин који искључује загађење животне средине. У случају загађења насталог у току транспорта, превозник је одговоран за чишћење и довођење у првобитно стање загађеног подручја. У случају транспорта који није комбинован са активностима

третмана отпада превозник је у складу са ставом 1. овог члана одговоран само за исправну испоруку отпада на одредиште које је одредио пошиљалац, на локацији која је одобрена за управљање отпадом. Ако се отпад не може испоручити на одредиште, превозник ће вратити отпад пошиљаоцу. Транспорт опасног отпада је праћен одговарајућом документацијом прописаном посебним прописом којег доноси министар надлежан за заштиту животне средине у сарадњи са министром надлежним за саобраћај. Опасни отпад у току транспорта мора бити означен и пакован у складу са наведеним прописом из става 4. овог члана. Превоз опасног отпада мора бити усклађен са општим условима за превоз опасних роба.

Одлагање отпада

Члан 40.

Одлагање се може вршити:

- на депоније,
- као термално одлагање и
- примјеном хемијских, биолошких или физичких поступака.

Депонија

Члан 41.

- Поред елемената прописаних у члану 16. став 1. овог закона дозвола за одлагање отпада на депоније ће садржавати:

- класу депоније (депонија за опасни, депонија за безопасни, депонија за инертни отпад);
- попис врсте и укупна количина отпада коју је дозвољено одложити на депонији;
- захтјеве за припрему депоније, активности депоновања, поступак мониторинга и контроле одлагања, укључујући план за непредвиђене ситуације, као и привремене захтјеве за затварање депонија и поступке након затварања;
- захтјеве за поступке примања отпада;
- обавезу подносиоца захтјева да извијести, бар једном годишње, надлежни орган о врстама и количинама одложеног отпада и о резултатима програма мониторинга.

Дозвола за нове санитарне депоније може се издати само за депоновање на регионалном нивоу. Надлежни орган врши преглед локације депоније у погледу испуњености услова из дозволе, прије почетка одлагања.

Спаљивање

Члан 42.

Поред елемената прописаних чланом 15. захтјев за дозволу за спаљивање отпада садржи опис мјера којима се обезбјеђује:

- да је постројење пројектовано, опремљено и функционише у складу са захтјевима категорије отпада који се спаљује;

- да се омогући у што већој мјери поврат топлоте која се произведе у процесу спаљивања;
- да се количина и штетни ефекти остатака сведу на минимум и омогући рециклажа гдје је то могуће;
- да се одлагање остатака отпада чија се производња не може спријечити, смањити или рециклирати извршава у складу с одредбама овог закона.

Поред елемената прописаних чланом 16. став 1, дозвола садржи:

- категорије и количину отпада које се могу третирати,
- податке о укупном капацитету постројења за спаљивање;
- утврђене поступке узорковања и мјерења ради испуњења обавеза периодичних мјерења за сваку загађујућу материју ваздуха или воде.

Дозвола из става 1. овог члана поред података из става 2. овог члана садржи:

- количине различитих категорија опасног отпада који се може третирати;
- спецификацију минималног и максималног протока маса тих опасних отпада, њихове најниже и највише калоријске вриједности и њихов максималан садржај загађујућих материја.

Општа правила за опасни отпад

Члан 43.

Отпад који се не налази на списку отпада у посебном пропису као опасни или чији садржај је непознат, сматра се опасним док се не установи да су опасни или безопасни. Опасни отпад се може помијешати са другим отпадом или материјалима само на основу посебне дозволе надлежног органа за заштиту животне средине. У складу са ставом 2. овог члана, дозвола се издаје:

- ако се коришћење или одлагање отпада може ефикасније предузети као третман смјесе, него као третман њених појединих компоненти,
- ако ризик по животну средину и здравље због смјесе није повећан,
- ако смјеса не представља ризик за воду, ваздух, земљу, биљни и животињски свијет,
- ако смјеса не проузрокује штету по животну средину буком или мирисом,
- ако смјеса не угрожава пејзаже или мјеста од посебног интереса.

Опасни отпад произведен у домаћинствима, институцијама или службама се сакупља одвојено, на начин да се онемогући загађивање и штета по животну средину. Предаја отпада предузећу које је овлашћено за сакупљање опасног отпада врши се у складу са подзаконским актом.

Регистрација депонија

Члан 44.

Свака депонија мора бити регистрована у катастру некретнина и катастру загађивача. Постојеће депоније или оне које су затворене као резултат ревидирања плана прилагођавања региструју се у катастар

некретнина и катастру загађивача на основу одлуке надлежног органа за заштиту животне средине. Власник депоније је дужан по затварању депоније захтијевати од надлежног органа процјену потенцијалног ризика који она представља за животну средину и/или људско здравље. Надлежни орган обавјештава катастар о процјени потенцијалног ризика. Уколико је надлежни орган или суд донио одлуку којом је утврђена значајна контаминација земљишта отпадом обавјестиће о томе катастар некретнина и катастар загађивања ради евидентирања контаминације, њене природе и обима. Надлежни орган и суд налажу власнику депоније да предузме неопходне мјере ради спречавања потенцијалне опасности по здравље или штете по људско здравље и загађивања животне средине.

VIII - ПРЕКОГРАНИЧНО КРЕТАЊЕ ОТПАДА

Општи захтјеви прекограничног кретања отпада

Члан 45.

Прекогранично кретање отпада врши се под условом да:

- држава БиХ и Република Српска - извознице немају техничке могућности и неопходна постројења, капацитете или одговарајуће локације за одлагање отпада, ради одлагања отпада на еколошки прихватљив и ефикасан начин или ако се отпади који су у питању користе као сировина за индустрију рециклирања или поврата компоненти у држави БиХ и Републици Српској - увозницама;
- је кретање отпада одобрено само због посебних разлога, иначе је транспорт или одлагање отпада забрањено;
- се отпад пакује, етикетира и транспортује на начин којим се спречава загађење животне средине у складу са најбољом расположивом праксом;
- постоји одговарајућа документација о кретању од тачке гдје је његово кретање почело до момента одлагања у складу са националним и међународним стандардима и међународним прописима који се односе на почетак прекограничног промета до тачке одлагања.

Прекогранично кретање започето у Републици Српској

Члан 46.

У случају прекограничног кретања отпада када је Република Српска извозник, надлежни органи обавјештавају или ће захтијевати од произвођача или извозника да писмено обавијести, путем Министарства надлежног за заштиту животне средине, надлежни орган тих држава о било ком прекограничном кретању отпада. Обавјештење мора садржавати :

- податке о извору, саставу и количини отпада и податке о произвођачу;
- у случају отпада из различитих извора детаљан инвентар отпада, и уколико се зна, идентитет првобитних произвођача;
- начин на који је ријешен превоз и осигурање трећих лица да се покрију трошкови у случају штете;

- мјере које треба предузети да се осигура сигуран транспорт;
- назив примаоца отпада, локација постројења за третман и одлагање, као и врсту и важење дозволе за рад постројења;
- податке о процесима третирања и одлагања отпада. Није дозвољено вршење послова прекограничног кретања док произвођач или извозник не прими писмено потврду да је надлежни орган;
- примио писмену сагласност земље увознице и транзитних земаља и
- примио од земље увознице потврду о постојању уговора између извозника и одлагача која истиче еколошки начин управљања отпадом.

Уговор из става 3. алинеја 2. овог члана мора укључивати обавезу:

- пријема отпада назад уколико пошиљка није реализована како је планирано или уколико је дошло до кршења одредаба овог закона и подзаконских аката;
- обавеза примаоца да обезбједи што је прије могуће и не касније од 180 дана након пријема отпада, потврду за надлежни орган да је одлагање отпада извршено на еколошки прихватљив начин. Субота, 24. август 2002.

Прекогранично кретање у случају када је Република Српска коначно одредиште

Члан 47.

Забрањује се прекогранични увоз отпада ради одлагања отпада у Републици Српској. Отпад се може увозити у Републику Српску само ради активности поврата материјала. У случају прекограничног кретања када је коначно одредиште Република Српска, држава која извози шаље писмено обавјештење министарству надлежном за заштиту животне средине. Обавјештење мора бити у складу с захтјевима из члана 46. став 2. овог закона и другим информацијама у складу са захтјевима из члана 46. став 3. овог закона. Министарство надлежно за заштиту животне средине је дужно у року од 60 дана након пријема обавјештења писмено дати дозволу за кретање, одбити давање дозволе за кретање или захтијевати додатне информације. Министар надлежан за заштиту животне средине доноси рјешење којим даје одобрење за прекогранично кретање/увоз отпада, које садржи:

- податке из члана 46. став 2,
- специфичне услове за кретање (обавезу коришћења одређених граничних прелаза, информације о кретању за надлежне органе, начин и вријеме транспорта, важење одобрења...).

Прекогранично кретање када је Република Српска транзитна земља

Члан 48.

У случају прекограничног кретања када је Република Српска транзитна земља примјењују се одредбе из претходних чланова.

Опште одредбе за све врсте прекограничног кретања

Члан 49.

Опште обавјештење се може прихватити када се отпад који има исте хемијске и физичке карактеристике превози редовно истом одлагачу преко исте царинске испоставе на излазу из земље извоза, путем исте царинске испоставе на улазу у земљу увоза и у случају транспорта путем исте царинске испоставе на улазу или излазу из земље или земаља транзита. На основу општег обавјештења, министар надлежан за заштиту животне средине издаје опште одобрење на период од највише 12 мјесеци. Након овог периода опште одобрење може бити ревидирано и продужено за исти временски период ако није дошло до промјена услова. Изузетно, министар надлежан за заштиту животне средине може ставити ван снаге опште одобрење које се даје под условима из става 1. и 2. овог члана.

Члан 50.

Министар надлежан за заштиту животне средине ће подзаконским актом прописати садржај и изглед пратећег документа којег је дужно потписати свако лице које врши прекогранични превоз отпада након испоруке отпада, као и лице које врши пријем отпада. Подзаконским актом из става 1. овог члана прописује се поступак у којем је одлагач отпада дужан обавијестити извозника и надлежне органе државе извознице о примању пошиљке од стране одлагача отпада у одговарајућ ем року и о завршетку активности управљања отпадом.

Члан 51.

За прекогранично кретање отпада треба имати одговарајућ у финансијску гаранцију или полису осигурања или други облик осигурања зависно од захтјева државе увознице или транзитне државе. Подзаконским актом утврђују се облици осигурања којима се може осигурати прекогранично кретање отпада.

Члан 52.

Када прекогранично кретање отпада за које постоји одобрење не може да се изврши у складу с одредбама уговора, земља која извози обезбјеђује да отпад буде враћен у земљу извозницу, од стране извозника, уколико се не може наћи друго рјешење за одлагање отпада на еколошки прихватљив начин у року од 90 дана од дана доласка отпада на одредиште.

Члан 53.

Прекогранично кретање ће се сматрати незаконитим:

- ако све земље које учествују нису обавјештене,
- ако не постоји одобрење свих земаља,
- ако је одобрење фалсификовано или прибављено преваром,
- ако је супротно датом одобрењу,

- ако се врши намјерно одлагање отпада (одбацивањем) којим се крше одредбе овог закона и општи принципи међународног законодавства о заштити животне средине.

Члан 54.

У случају кретања опасног отпада ради одлагања између ентитета БиХ, потребно је обавјештење министарства надлежног за заштиту животне средине ентитета из којег се извози отпад, министарству надлежном за заштиту животне средине ентитета у који се увози отпад. Обавјештење садржи:

- податке о изворима, саставу и количини опасног отпада,
- договорен путни правац и договорено осигурање за треће стране у случају штете,
- мјере за обезбјеђење сигурног транспорта,
- назив примаоца отпада, локације на којој ће се третирати и начин на који ће се одлагати отпад.

Изузетно, Република Српска може забранити кретање извјесних врста опасног отпада или кретања из другог ентитета који су већ најављени.

IX - НАКНАДА ШТЕТЕ

Члан 55.

Ако непознато лице изврши дјелатности у управљању отпадом супротно овом закону, обавезаће се Република Српска на предузимање хитних мјера, односно дјелатности чишћења, ради заштите људског здравља, флоре и фауне и животне средине. Република Српска има право надокнаде трошкова који настану обављањем дјелатности и предузимањем мјера из става 1. овог члана од лица за које се утврди да је извршило недозвољену дјелатност.

X - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 56.

Новчаном казном у износу од 1.000 - 10.000 КМ казниће се за прекршај свако правно и физичко лице ако:

- не прибави дозволу за дјелатности управљања отпадом (члан 13.),
- крши услове у дозволи,
- не ускладишти отпад на еколошки прихватљив начин прије његовог одлагања или поновног коришћења (члан 31.),
- редовно не обавјештава надлежни орган о отпаду преузетом на третман (члан 36.),
- користи отпад супротно одредби члана 38,
- одлаже отпад супротно одредби члана 40,
- врши прекогранични промет отпада супротно члану 46. став 4.

Новчаном казном од 500 - 1.700 КМ казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице. Новчане казне уплаћују се у корист Фонда за заштиту животне средине Републике Српске.

XI - ПРЕЛАЗНЕ I ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Постојећа постројења и дјелатности****Члан 57.**

Уређаји и постројења који у тренутку ступања на снагу овог закона имају дозволу или која већ обављају дјелатности управљања отпадом морају у року од три године од дана ступања на снагу овог закона испунити слиједеће услове:

- у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона, власник локације или постројења ће припремити и поднијети надлежним органима, ради одобрења, план прилагођавања који се састоји из корективних мјера за које власник постројења сматра да су потребне;
- након подношења плана прилагођавања, надлежни орган ће донијети одлуку да ли се активности могу наставити на основу плана прилагођавања и прописа управљања отпадом;
- на основу одобреног плана прилагођавања надлежни орган ће дозволити рад и одредити прелазни период за завршетак реализације плана који неће пријећи три године након дана одобрења.

У случају да се не одобри план прилагођавања надлежни орган ће донијети одлуку о затварању и дјелатностима након затварања постројења или локације. Ако постројење није депонија или крајње одлагалиш те, затварање ће се извршити у року од три године од дана ступања на снагу овог закона. Ако се ради о депонији, затварање ће се извршити у року од четири године од дана ступања на снагу овог закона. Надлежни орган прописаће услове будућих дјелатности или мјере за санацију штете нанесене животној средини, надгледање и накнадне активности. Подзаконским актом уредиће се садржај плана прилагођавања и активности које ће предузети надлежни орган.

Члан 58.

Сва правна лица морају ускладити своје дјелатности са одредбама овог закона у року од једне године од ступања на снагу овог закона. На све започете поступке за добијање одобрења за обављања дјелатности управљања отпадом, у случајевима гдје није донесена одлука, примјењиваће се одредбе овог закона.

Члан 59.

Одредбе Закона о заштити животне средине које се тичу надлежности других органа, примјењиваће се у мјери у којој нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 60.

Народна скупштина Републике Српске доноси пропис из члана 8. став 1. у року од 18 мјесеци од ступања на снагу овог закона. Министар надлежан за заштиту животне средине доноси слиједеће акте:

- каталог отпада укључујући опасан отпад ради спровођења члана 4. алинеја 10 у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона;
- услове за обављање различитих дјелатности управљања отпадом укључујући техничке услове и захтјеве ради спровођења члана 12, члан 36. став 3, члан 43. став 4. у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона;
- услове за затварање и накнадних мјера за постројења из области управљања отпадом која не могу наставити са радом ради имплементације члана 58. у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона;
- посебне прописе који се односе на управљање специфичним врстама отпада: отпадна уља, отпад од опреме која садржи ПЦБ и ПЦТ, искоришћене батерије и акумулаторе, стара возила, отпад од електричне и електронске опреме ради имплементације члана 23. у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Министар надлежан за заштиту животне средине у сарадњи са министром надлежним за здравље доноси у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона акте који се односе на:

- дјелатности управљања отпадом и задатке везане за медицински отпад,
- дјелатности управљања отпадом и задатке везане за људске лијекове,
- захтјеве јавног здравства за различите дјелатности и операције управљања отпадом.

Министар надлежан за заштиту животне средине у сарадњи са министром надлежним за пољопривреду и водопривреду доноси акте који се односе на спровођење члана 1. став 2. у року од годину дана од ступања на снагу овог закона. Министар надлежан за заштиту животне средине у сарадњи са министром надлежним за саобраћај доноси акте који се односе на захтјеве везане за транспорт отпада, друмским, жељезничким путем или бродом (члан 39.) у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона. Министар надлежан за заштиту животне средине у сарадњи са министром надлежним за енергетику, рударство и индустрију доноси акте који се односе на услове управљања отпадом насталим у грађевинарству, насталих изградњом и рушењем објеката, у року од једне године од ступања на снагу овог закона (члан 23.). Министар надлежан за заштиту животне средине у сарадњи са министром надлежним за образовање доноси акте који се тичу услова за едукацију и обуку координатора за отпад за спровођење члана 27. став 1. у року шест мјесеци од ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу

Члан 61.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-625/02
26. јула 2002. године
Бања Лука

Предсједник Народне скупштине, Др Драган Калинић, с.р.